

نقد + کتاب

سفر دریانوردان ارتش به دور کره زمین

گفت‌وگو با محمدرضا شرفی خبوشان
نویسنده کتاب «قاف اقیانوس»

دریانوردان ارتش جمهوری اسلامی کاری کردند
کارستان. با ناوی که خودمان ساخته بودیم به دور کره
زمین سفر کردند و دوباره به وطن برگشتند. ماجرایش را
شنیده‌اید؟ شنیده‌اید؟ عیب ندارد. «قاف اقیانوس»
از حماسه رفتن به سرزمین‌های دور و قدرت ایران در
دریانوردی برایمان گفته است؛ کتابی به قلم محمدرضا
شرفی خبوشان، نویسنده نام‌آشنای کشورمان.

چرا «قاف اقیانوس» را نوشتید؟

سرزمین ما به خاطر پهناور بودنش از جنوب با دریای پهناور عمان و خلیج فارس و از شمال هم با دریای خزر هم‌مرز است. حفظ و پاسداشت این سرزمین در حدود مرزهای دریایی همواره از دغدغه‌های قهرمانان سرزمین ما بوده است. در سال ۱۴۰۲، دریانوردان ما در ارتش دست به کاری تاریخی زدند؛ به این معنا که سوار بر ناوها اراده کردند تا به دریاهای دوردست بروند. آن‌ها تصمیم گرفتند که اقیانوس‌ها را طی کنند، دور کره زمین دور بزنند و دوباره به سواحل خلیج فارس برگردند. دور زدن کره زمین آن هم با ناوهایی که به دست خودشان ساخته شده بود

کار هر کسی نیست و هر کشوری به این توانایی دست پیدا نکرده است. ملتی که از طریق دریا به سرزمین‌های دوردست می‌رود، غیر از اینکه قدرت و توانایی خود را نشان می‌دهد، این پیام را هم به بقیه می‌رساند که ما فراتر از مرزهای خود نیز قدرت داریم. ما چه از نظر دانش دریانوردی چه از نظر شهامت و شجاعتِ دل به دریا زدن به جاهای رفیعی رسیده‌ایم.

این کتاب می‌خواهد از حماسه رفتن به سرزمین‌های دور و قدرت ایران در دریانوردی، داستانی ارائه کند؛ در واقع، «قاف اقیانوس» نوجوانان را با قصه‌ها و داستان‌های دریانوردان ارتش در این سفر دُور و دِراز آشنا می‌کند.

درباره داستان این کتاب برایمان بگویید.

یک نوجوان هرمزی به خاطر نجات یک گونه از لاکپشت‌های در حال انقراض، یعنی «لاکپشت پوزه عقابی» دل به دریا می‌زند و این دل به دریا زدن باعث می‌شود که او متوجه شود دریانوردی و دل به دریا زدن چقدر کار مهمی است. کار خود این نوجوان هم کاری افتخارآمیز است؛ زیرا می‌خواهد چیزی را نجات دهد. نوجوان قصه ما، نوجوانی متهور، با جرئت و با شجاعت است که می‌خواهد برای سرزمین و جزیره خود کاری کند. جزیره هرمز، نمادی از سرزمین ماست که نوجوانان شجاع و با دل و جرئتی دارد. حالا در این تلاطمات، در این خطر کردن‌ها، در

این دل به دریا زدن‌ها نوجوان داستان سعی می‌کند با یادآوری چیزهایی که در مورد دریانوردان و سفر دُور و دِراز آن‌ها به دور کره زمین می‌داند، خودش را آماده کند تا او هم مثل دریانوردان دلاورمان از این ماجرای که واردش شده است، سربلند بیرون بیاید؛ یعنی دانسته‌های او از سفر دریایی دریانوردان باعث می‌شود که او هم اعتماد به نفس پیدا کند، جرئت و شهامت خود را چند برابر کند و بتواند در این مسیر موفق شود.

این داستان، بومی است و ما را با حال و هوا و آداب و رسوم و واژه‌های جنوبی آشنا می‌کند. چقدر کار در زمینه تألیف چنین داستان‌هایی انجام شده و آیا وضعیت را راضی‌کننده می‌دانید؟

به نظر من ما در اندازه و دامنه تخیل نوجوان ایرانی کم کار کرده‌ایم. درباره بوم‌ها و اقلیم‌های مختلف ایران و این جغرافیای رنگارنگ می‌توان آثار بسیاری نوشت. هر کدام از این بوم‌ها ظرفیت رمان‌های متعددی را دارد و وقتی نوجوان، خودش را در این جغرافیا می‌بیند و حس می‌کند علاقه‌مندی‌اش از گذشته بسیار بیشتر می‌شود.

همین رمان «قاف اقیانوس» این فرصت را ایجاد کرده است که نوجوان، جزیره هرمز را از یک دریچه پرهیجان نگاه کند و به آن علاقه‌مند شود، با تاریخ این جزیره آشنا شود و بداند که این جزیره چقدر برای ما مهم است، چقدر خلیج فارس، دریای عمان و دریای مکران برای ما مهم است، چقدر به اقیانوس رفتن برای ما اهمیت دارد. جای‌جای این سرزمین، کوهستان‌هایش، دریاچه‌هایش، جنگل‌هایش، شهرهایش و مرزهایش می‌تواند موضوعی برای رمان نوجوان باشد.